

TALEPAPIR

2. DECEMBER 2014

FORETRÆDE FOR UUI VEDR. L 72/2014 DEN 2.12.2014

J. NR. FORETRÆDE FOR UUI,
MIDLERTIDIG BESKYTTELSSTATUS

Regeringen har på flere punkter ændret lovforslaget i lyset af vores høringssvar, herunder har man tilføjet et lidt abstrakt afsnit om FN's Børnekonvention. Der er dog fortsat tre punkter, hvor vi er bekymrede for overholdelsen af Danmarks internationale forpligtelser.

1. ADGANGEN TIL FAMILIESAMMENFØRING I DET FØRSTE ÅR

Vi har tilsluttet os regeringens vurdering af, at man som udgangspunkt kan udskyde familiesammenføring til det første år er gået, men vi har også udtrykt bekymring for, om undtagelserne til denne 1-års-regel er rummeligt nok beskrevet til at sikre, at Danmark ikke krænker menneskeretten (se høringssvar s. 13).

Udlændingenævnet har i sit høringssvar også efterlyst en mere detaljeret beskrivelse af undtagelserne.

Vi havde håbet, at vores bekymring ville foranledige ministeriet til at blive mere præcist, men det er ikke sket, og så sidder jeg her i dag.

I lovforslaget beskrives kun to konkrete eksempler på, hvornår der i praksis vil blive gjort undtagelse til 1-års-reglen:

- den herboende har før udrejsen fra hjemlandet passet en handicappet ægtefælle i hjemlandet.
- den herboende har efterladt et alvorligt sygt barn i hjemlandet.

Når der kun beskrives to så klare eksempler, vil det helt klare udgangspunktet være, at der ikke vil blive gjort andre undtagelser.

Vi er enige med Justitsministeriets grundtanke om, at hensynet til familiemedlemmer med særlige behov for beskyttelse kan betyde, at de ikke skal vente op til et år med at komme til Danmark. Det er med andre ord ikke kun på grund af familielivet, man skal gøre en særlig undtagelse, men navnlig på grund af et særligt beskyttelsesbehov hos familiemedlemmer, man skal gøre undtagelse og sikre en hurtig familiesammenføring.

Men hvorfor henviser Justitsministeriet til lige præcis de to eksempler? Hvad er det særlige? Hvad nu hvis det er et handicappet barn, der er efterladt? Hvad hvis det er en alvorligt syg ægtefælle, der dog ikke er

handicappet? Og hvad hvis det alvorligt syge barn ikke er efterladt i hjemlandet, men i et naboland? Det er en meget lidt overbevisende beskrivelse af tilfælde med tungtvejende hensyn til særligt udsatte personer.

Vi har i vores hørings svar henvist navnlig til opsplittede familier med yngre børn. Et barn, der er adskilt fra en forælder, kan godt vente med at blive sammenført, hvis det er sammen med andre familiemedlemmer, der kan tage vare på det. Men hvad med de situationer, hvor et yngre barn er efterladt helt alene? Den situation er der ikke taget højde for i lovforslaget, så det må jo betyde, at ministeriet vil lade et efterladt barn vente helt alene i verden, for det er jo kun det alvorligt syge barn, der er nævnt som eksempel.

Ud over de tre tilfælde med særlige pasningsbehov – alvorligt syge, handicappede og efterladte, yngre børn – har vi fra Dansk Flygtningehjælp modtaget oplysninger om, at enlige kvinder uden børn er i risiko for overgreb, herunder voldtægt og lignende, uden for konfliktområdet. De må derfor lade, som om de har en ægtefælle i nærheden. Kort sagt kan enkeltpersoner være i risiko for alvorlige overgreb, hvis de ikke kommer hurtigt til Danmark. Det er et endnu mere tungtvejende hensyn end til de personer med pasningsbehov, der til dels er nævnt i lovforslaget.

Derudover er vi af Dansk Flygtningehjælp blevet gjort opmærksomme på rapporter fra Udlændingestyrelsen om, at statsløse palæstinensere fra Syrien, der er flygtet til Libanon – uden dog at blive udleveret til de syriske myndigheder – bliver afvist og henvist til et ingenmandsland mellem Libanon og Syrien. De er derfor i fare for at ende i Syrien igen med den risiko for overgreb, det indebærer. Det samme kan jo også gælde familiemedlemmer, der efter en konkret vurdering er i markant risiko for overgreb ved fortsat ophold i hjemlandet.

Jeg må helt stilfærdigt gøre opmærksom på, at skaden på familielivet kan være uoprettelig, da familiemedlemmer ved risiko for overgreb i yderste konsekvens kan blive dræbt, mens de venter på familiesammenføring.

Vi har i hørings svaret tilsluttet os vurderingen af, at det vil blive tillagt betydelig vægt, at opholdstilladelsen er givet midlertidigt i et år.

Men jeg skal fremhæve, at betydelig vægt ikke betyder afgørende vægt. I langt de fleste tilfælde vil det jo være et juridisk spilfægteri, at Danmark

kun giver en midlertidig opholdstilladelse, fordi alle ved, at så snart det første år er gået, kommer familien til Danmark. Spørgsmålet er så, hvorfor man egentlig skal vente i 9, 6 eller 3 måneder med at få familiesammenføring, hvis familiemedlemmerne er i de særlige situationer, jeg har beskrevet.

Jeg har valgt at holde lav profil i medierne, fordi sagen er alt for alvorlig til at slå på tromme i offentligheden, men vi kan ikke se andet end, at de to eksempler, der er beskrevet i lovudkastet og i lovforslaget, ikke er tilstrækkeligt rummelige til at kunne omfatte de situationer, hvor der i praksis vil kunne opstå krænkelse af Danmarks internationale forpligtelser.

Jeg kan ikke med sikkerhed sige, hvor stor risiko der er for, at Danmark vil blive dømt ved Menneskerettighedsdomstolen, men der er risiko for, at Danmark overtræder menneskerettighederne, hvis vi af helt formelle årsager og uden nogen reel bund i de faktiske forhold udsætter familiesammenføring med enkeltpersoner, der befinder sig i ganske særlige situationer, for eksempel:

- Alvorlig sygdom, handicap og uledsagede, yngre børn
- Konkret risiko for overgreb på opholdsstedet uden for konfliktområdet eller i konfliktområdet, herunder ved de facto udsendelse til området.

Det er særligt slående, at Justitsministeriets eksempler på, hvor man skal gøre undtagelse fra 1-års reglen, ikke er de mest oplagte eksempler på, hvor menneskeretskrænkelser kan opstå.

2. AFSLAG PÅ FORLÆNGELSE OG EFTERFØLGENDE § 9 C, STK. 1-SAG

Hvis en person med midlertidig beskyttelsesstatus får afslag på *forlængelse*, vurderer man ikke eksempelvis barnets tilknytning til Danmark. Det skal vurderes efter § 9 c, stk. 1, men det forudsætter, at sagen startes i Udlændingestyrelsen.

Efter lovforslaget skal man tage hensyn til EMRK artikel 3, og efter den kommenterede høringsoversigt skal man i spørgsmål om forlængelse inddrage de internationale forpligtelser, men hvordan gør man det, når § 26-hensynene ikke gælder i tilfælde af ikke-forlængelse?

Situation er helt parallel til sagerne om humanitært ophold, hvor man først fra efteråret 2013 automatisk sendte sagerne fra ministeriet og ned i styrelsen for at vurdere dem efter § 9 c, stk. 1.

Den eneste forskel er, at vores sager ikke skal oversendes fra ministerie til styrelse, men fra det ene kontor i styrelsen til det andet.

Ministeriet har ikke i høringsnotatet kommenteret vores høringssvar på dette punkt, så jeg opfordrer udvalget til at få sikkerhed for, at Justitsministeriet tager ansvaret for at hensynet til børns rettigheder automatisk bliver varetaget, når det er relevant.

3. INDDRAGELSE ELLER AFSLAG PÅ FORLÆNGELSE UDEN PRAKTISK MULIGHED FOR UDSENDELSE

Hvad gør vi i praksis med de personer, (i) der har midlertidigt ophold, (ii) som står til at skulle udsendes, fordi forholdene er blevet tilstrækkelig meget bedre i hjemlandet, men (ii) som det ikke er muligt at udsende tvangsmæssigt, fordi der ikke er en udsendelsesaftale med landet?

Hvis vi forestiller os, at situationen i Syrien om f.eks. 5 år er den, at situationen er god nok til, at personerne kan sendes hjem, men det kan ikke ske ved tvang, hvordan vil man så håndtere de tusindevis af personer med familier, der har midlertidigt ophold, bor og arbejder i Danmark, børnene går i skole osv.? Skal de flytte ud af hverdagen og tilbage til asylcentre, selv om vi udmærket ved, at de ikke kan udsendes? Det samme gælder somalierne, som har fået opholdstilladelse på grund af den generelle situation i landet.

Det forekommer os uhensigtsmæssigt, at vi om kort tid kan risikere at stå i en situation, hvor eksempelvis opholdstilladelser inddrages for blot at sætte de pågældende personer i asylsystemet uden mulighed for udsendelse. Og helt lavpraktisk: Hvor skal de rent fysisk bo henne, når deres opholdstilladelse inddrages eller ikke forlænges, selv om de ikke kan udsendes tvangsmæssigt?

Ville det ikke være snedigere at vedtage loven med det forbehold f.eks. udtrykt i udvalgets betænkning, at regeringen til sin tid kan forlænge en opholdstilladelse, fordi der ikke er adgang til tvangsmæssig udsendelse, idet regeringen så kan inddrage opholdstilladelse, når der er sikret adgang til tvangsmæssig udsendelse?

På dette sidste punkt vil jeg på forhånd medgive, at jeg ikke tror, at Danmark vil blive dømt ved Menneskerettighedsdomstolen for at inddrage eller ikke forlænge opholdstilladelser, men det er immervæk et meget væsentligt spørgsmål af betydelig indgribende karakter for de

involverede familier, hvis de skal rives ud af hverdagen og flytte til et asylcenter for blot at vente f.eks. i årsvi, indtil en tvangsmæssig hjemsendelse kan gennemføres.

Ad afsnit 1: Forslag til betænkningstekst

Udvalget lægger vægt på, at der i de enkelte tilfælde skal foretages en konkret vurdering af, om der er krav på familiesammenføring allerede inden for det første år, idet der vil kunne være særlige situationer, hvor hensynet til familiens enhed eller til den herboendes familiemedlem i udlandet vejer tungere.

Dette gælder f.eks., hvis personen i Danmark før udrejsen fra hjemlandet har passet et handicappet familiemedlem i hjemlandet, hvis den herboende har et alvorligt sygt familiemedlem i udlandet, eller hvor et mindreårigt barn er efterladt alene i udlandet.

Dette gælder så meget desto mere, hvis de pågældende familiemedlemmer risikerer alvorlige overgreb under ophold i ud- eller hjemlandet f.eks. i tilfælde af overgreb på opholdsstedet uden for konfliktområdet, ved udsendelse til konfliktområdet eller ved fortsat ophold i konfliktområdet.

I sådanne tilfælde kan et afslag på familiesammenføring være særligt indgribende allerede inden for det første år.